

Asia: VM/1272/03.01.00/2018 VM093:00/2018

Lausuntopyyntö hallituksen esityksen luonnoksesta laeiksi hallinnon yhteisistä sähköisen asioinnin tukipalveluista annetun lain sekä julkisen hallinnon yhteispalvelusta annetun lain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Oulun kaupunki kiittää mahdollisuudesta lausua viiteasiakirjan ja otsikon mukaiseen asiaan ja haluaa huomioida hallituksen esityksessä seuraavaa.

1) On kannatettavaa, että lakiesityksessä on huomioitu mahdollisuus välittää eIDAS-asetuksen mukaisia, tunnistusmenetelmien vastavuoroisen tunnustamisen piiriin kuuluvia tunnistustapahtumia luonnollisen henkilön tunnistuspalvelua käyttäville viranomaisille. Oulun kaupunki, kuten liikenne- ja viestintäministeriökin, pitää tarpeellisena, että perusteluja laajennettaisiin sen osalta, missä esityksessä ehdotettu VRK:n tarjoama tunnistusväline on mahdollista saada ja mitä asiakirjoja ensitunnistuksessa edellytetään. Tunnistuspalveluissa tulee huomioida yhteen toimivuus- ja yhteensopivuus muiden toimijoiden identiteettihallintaratkaisujen kanssa.

2) Mahdollisuus muuhun kuin sähköisen valtuutuksen rekisteröintiin helpottaa asiointia tiettyjen käyttäjäryhmien osalta.

3) Tukipalvelulakiin ehdotetaan säännöstä, jolla poikettaisiin yleisen tietosuoja-asetuksen 18 artiklassa säädetystä rekisteröidyn oikeudesta vaatia, että rekisterinpitäjä rajoittaa tietojen käsittelyä. Mikäli ehdotettu säännös toteutuu ja tietoja luovutetaan palveluntarjoajalle, on valtuutus tehtävä siten että suostumukselle asetetut edellytykset toteutuvat.

Oulun kaupunki yhtyy Helsingin kaupungin jo aiemmin antamaan lausuntoon seuraavien kohtien osalta:

4) Muutosesityksen 25§ mukaan palvelutuottajalle annetaan mahdollisuus periä käyttäjäorganisaatiolta 3 §:n 4,6 ja 8 kohdassa tarkoitettujen tukipalvelujen käytöstä näiden palvelujen omakustannushintaa vastaava maksu. Muutosesityksestä ei käy ilmi mitä omakustannushinnalla tarkoitetaan. Tarkoitetaanko sillä mainituissa palveluissa olevia ns. läpilaskutettavia transaktiokustannuksia esim. per tunnistustapahtuma vai sisältääkö se myös itse palvelutuottajan toiminnasta aiheutuvia kustannuksia? Mikäli se tarkoittaa jälkimmäistä, maksun kohdistaminen vain tiettyihin palveluihin ei ole perusteltua tai johdonmukaista, koska oletettavasti kaikista palveluista syntyy kustannuksia palveluntuottajalle. Lisäksi voidaan olettaa, että kustannusrasite käyttäjäorganisaatioille kasvaa merkittävästi, koska käyttäjäorganisaatiot vastaavat jo itse mm. palveluiden liittymiskustannuksista.

5) Käyttövelvoitteisten palvelujen maksullisuus on merkittävä muutos. Alkuperäisessä laissa yleisenä linjauksena oli palvelujen maksuttomuus, koska palvelut on tarkoitus tuottaa keskitetysti käyttäjäorganisaatioille ja pyrkiä välttämään kuormittamasta käyttäjäorganisaatioiden resursseja. Oulun kaupunki ei, niin kuin ei Helsingin kaupunkikaan kannata käyttövelvoitettujen palvelujen maksullisuutta tai sen laajentamista. Maksullisuuden voidaan olettaa laskevan palvelujen käyttöastetta. Palvelun tuottajan täytyy jatkossakin huolehtia palvelujen kustannustehokkuudesta eikä palvelujen heikko kustannustehokkuus ole kestävä perustelu kustannusten vyöryttämiselle asiakkaille.

6) Perustelutekstissä ei mainita onko valmistelussa arvioitu maksujen käsittelykustannusten vaikutuksia käyttövelvoitteen alaisissa julkisen hallinnon organisaatioissa (laskutus- ja maksuprosessit), mikäli palvelut muuttuvat maksullisiksi. Alkuperäisen lain hengestä huomattavasti poikkeavassa muutosesityksessä olisi suotavaa perustella tarve maksullisuuteen tyhjentävästi. Lisäksi, mikäli osa palveluista muutetaan maksullisiksi ja palvelumaksut määritellään erikseen asetuksella myös mainittujen palveluiden palvelutasosta (SLA) tulisi vastaavasti määrätä asetuksella, jotta sitä ei jouduta määrittelemään julkisen hallinnon organisaatioiden välisillä erillisillä ylimääräisillä sopimuksilla ja käyttövelvoitetut organisaatiot voivat luottaa kyseessä olevien palvelujen palvelutasoon.

7) Oulun kaupunki katsoo, että käyttövelvoitteisten palvelujen digitalisointi voi vähintään hidastua, mikäli palvelun käyttämisestä maksettavaksi tulevat maksut katsotaan organisaatiossa kohtuuttomiksi tai digitalisoinnin hyöty maksujen vuoksia jää kustannusvaikutuksiltaan mitättömäksi.

8) Mikäli yhteispalvelupisteissä hoidetaan jatkossa ehdotettuja valtuutusten- ja tahdonilmaisuja, uudet tehtävät tulee kirjata yhteispalvelulakiin. Ko. tehtävät ja niihin liittyvä ohjaustyö lisää yhteispalvelulain mukaisten asiointipisteiden palvelutarjontaa, joka sinällään on oikeansuuntaista. Ko. tehtävämuutokset edellyttävät yhteispalvelupisteiltä lisäresursseja ja osaamisen vahvistamista. Muutokset aiheuttavat väistämättä lisäkustannuksia kuntien yhteispalvelupisteille. Muutoksen toteutuminen kustannustehokkaasti ja asiakaslähtöisesti vaatii siirtymäaikaa. Siirtymäaikaa tarvitaan myös tietojärjestelmämuutoksiin.

Ylinärä Ari
Oulun kaupunki